

Aan de raadsleden en de commissieleden van de
gemeente Beuningen

Datum : 2 juni 2015
Kenmerk : UI15.04901
Kenmerkcode :
Uw contact : Marc Haasjes
Telefoon : 14 024
Onderwerp : Vragen programmarekening 2014

Geachte heer, mevrouw,

Door verschillende raadsfracties zijn vragen gesteld over de programmarekening 2014. In deze brief hebben wij de vragen gerangschikt en voorzien van een antwoord:

1. Pagina 10: Kan een nadere toelichting worden gegeven bij de vrijval voorziening complex Ewijk van € 3,6 miljoen ?

Antwoord: Voor het antwoord wordt verwezen naar bijlage 1

2. Pagina 55: Het is opgevallen dat in Beuningen overgehouden wordt op schuldhulpverlening (maar liefst € 42.000), dit in tijden dat vele gemeente juist tekort komen. Zijn er in Beuningen minder gezinnen met schuldenproblematiek of is de raming aan de ruime kant geweest ?

Antwoord: : Het overschot is niet direct veroorzaakt door een vermindering van de problematiek rondom schuldhulpverlening, maar omdat de gemeente de uitvoering van de trajecten schuldhulpverlening vanaf 2013 met name bij het NIM en bij de gemeente Nijmegen (GKB) heeft ondergebracht. Het uitbesteden van deze trajecten naar andere organisaties wordt afgebouwd. Een deel van het overschot is structureel. Om deze reden is bij de bezuinigingsronde begroting 2015 € 20.000 reeds structureel vrij komen te vallen. Mogelijk dat van het resterende budget nog een deel kan vrijvallen. Bij de Zomernota 2015 zal onderzocht worden of een extra bedrag kan vrijvallen.

3. Pagina 59 (Participatiebudget). Er wordt € 133.000 gereserveerd. Is dit het maximum mogelijke ?

Antwoord: De gemeente Beuningen reserveert ruim € 133.000 van de ontvangen participatiemiddelen. Dit is het maximale bedrag dat resteert van het participatiebudget 2014. Conform het gangbare beleid worden overschotten op het participatiebudget in de reserve bezuinigingen gestort (zie pagina 190 programmarekening voor een overzicht van de reserve

bezuinigingen). Vanaf 2015 zal de gemeente Beuningen het participatiebudget doorstorten naar het Werkbedrijf. Het is de verwachting dat vanaf 2015 van deze participatiemiddelen geen bedrag meer resteert.

4. Pagina 85 (prioriteiten). Graag ontvangt de raad een onderbouwing van de noodzaak van deze incidentele prioriteiten.

Antwoord: Voor het antwoord wordt verwezen naar bijlage 2

5. Pagina 123 e.v. (paragraaf grondbeleid): Kunnen de volgende conclusies worden bevestigd ?

- Er is per 31-12-2014 totaal geïnvesteerd in het grondbedrijf € 67,1 miljoen (pagina 140) **Antwoord:** Ja, zijnde € 32,1 miljoen Zandwinning en € 35,0 miljoen overige complexen. Van dit laatste staat € 0,4 miljoen "Gronden buiten plan" niet bij de voorraden, maar bij de Materiële Vaste Activa op de balans.
- Waarvan € 44,2 miljoen in exploitatie is genomen. **Antwoord:** Ja, zijnde € 32,1 miljoen Zandwinning en € 12,1 miljoen overige complexen.
- Waarvan € 22,6 miljoen niet in exploitatie is genomen. **Antwoord:** Ja
- En € 0,4 miljoen geïnvesteerd is in gronden buiten plan. **Antwoord:** Ja
- Er per 31-12-2014 een verliesvoorziening voor de complexen is van € 21,1 miljoen (pagina 143) **Antwoord:** Ja, maar ook een voorziening zandwinning van € 20,7 miljoen
- Dat er dus per saldo (€ 67,1 -/- € 21,1 =) € 46,0 miljoen is geïnvesteerd. **Antwoord:** Nee € 67,1 is inclusief Zandwinning en € 21,1 is exclusief Zandwinning. Dit is niet juist. De precieze specificatie is:

Omschrijving	Investering	Voorziening	Netto BW
Zandwinning	32,1	20,7	11,4
Overig onderhanden werk	12,1	11,1	0,8
Voorziening woningprognoses		0,2	
	44,2	32,0	12,2
NIEGG	22,6	10,0	12,6
VOORRADEN *)	66,8	42,0	24,8
Gronden Buiten Plan (mva)	0,4		0,4
TOTAAL	67,2	42,0	25,2

- *) Exclusief correctie waterdorp
- Dat er daarnaast nog negatieve reserves grondexploitaties zijn van € 7,7 miljoen (na vrijval 2014) **Antwoord:** Ja, alleen de negatieve algemene reserve Grondbedrijf nog van € 7,7 miljoen.
- Dat er dus in de toekomst nog minimaal € 46,0 miljoen + € 7,7 miljoen = € 53,7 miljoen moet worden verdiend door het grondbedrijf. **Antwoord:** Nee, ook hier exclusief Zandwinning bekijken. Er moet € 34,7 minus € 21,3 = € 13,4 terugverdiend worden (of te wel de netto boekwaardes van € 0,8 en 12,6) alsmede de negatieve ABR van € 7,7 miljoen. Buiten de zandwinning staat dit genoemd op pagina 141. Kanttekening hierbij is dat de geraamde potentiële opbrengsten "exploitatieresultaten" zijn. (Saldis van kosten en opbrengsten). De Beuningse Plas is opgenomen op pagina 145.
- Daarnaast nog € 12,8 miljoen via de negatieve reserve Zandwinning moet worden ingelost. (pagina 145) **Antwoord:** Ja, dit wordt afgelost middels de jaarlijkse bijdrage van de algemene dienst.
- Dat als prognoses uitkomen de Beuningse Plas voordelig sluit met € 99.000 (pagina 178) **Antwoord:** Ja

6. Pagina 140: Waarom wordt aan het complex 'Krukse Wal Zuid' geen rente toegerekend ?

Antwoord: Is wel gebeurd, maar in 2014 per saldo (dus inclusief geboekte rente) overgeboekt naar Bovenwijks. Rente € 116.000 zijnde 3,5% van € 3.3 miljoen boekwaarde 1/1.

7. Pagina 145: De verrekening 'oud voorschot' van € 438.000 betreft een lening bij de provincie Gelderland. Kan hierover een toelichting worden gegeven ?

Antwoord: : In 2001 is van de provincie Gelderland een bijdrage ontvangen van € 438.000 ter compensatie van de voor de zandwinning gemaakte kosten. Dit bedrag is door de gemeente verwerkt als een vermindering van de kosten zandwinning. Bij het opstellen van de prestatieovereenkomst met de provincie waarbij de gemeente Beuningen een bedrag ontvangen heeft van € 2,9 miljoen, is door de provincie aangegeven dat zij het bedrag van € 438.000 beschouwden als een lening voor de gemaakte kosten en dat dit bedrag als onderdeel van de prestatieovereenkomst terugbetaald moet worden. Na onderzoek zijn wij tot de overweging gekomen dat dit voorschot als terugbetalingsverplichting opgenomen moet worden.

8. Pagina 178: halverwege de pagina wordt gesproken over een notitie Zandwinning Beuningse Plas, welke in april 2015 wordt opgesteld. Kan de gemeenteraad deze notitie ontvangen ?

Antwoord: Voor het antwoord wordt verwezen naar bijlage 3

9. Pagina 254 (programma verkeer en vervoer): In dit programma is sprake van een onderbesteding van 522k. Van de 13 producten leveren er 11 (voornamelijk incidentele) voordelen op. Waren deze niet bekend bij zomer respectievelijk herfstnota, zodat via tussentijdse begrotingswijzigingen dit bijgesteld kon worden ?

Antwoord: Zie kolom toelichting

Voordeel	Omschrijving	Toelichting
€ 15.000	Urentoerekening	Verschillen in urentoerekeningen worden niet specifiek toegelicht
-€ 52.000	Kapitaallasten	Zit begrepen in het totaal van de eenmalige ruimte kapitaallasten welke bij de zomer- en herfstnota wordt geraamd. Dit gebeurt als stelpost bij het programma algemene dekkingsmiddelen en niet via bijstelling van alle functionele posten.
€ 290.000	Eenmalige prioriteiten	De eenmalige ruimte bij deze incidentele posten is pas bekend bij opstelling van de jaarrekening. Deze posten worden tussentijds niet afgeraad omdat zij verder budgettair neutraal zijn, er staat immers een gelijke lagere bijdrage tegenover van de reserve eenmalige prioriteiten. Zie bijlage 2: Waterplan € 46.000, Jonkerstraat € 25.000, Haltetoegankelijkheid € 45.000, Kloosterhof € 94.000, Snelfietsroute Noord € 80.000
€ 124.000	Producten water, bermen en vegen wegen	Deze kosten worden doorbelast via de afvalstoffenheffing en/of de rioolrechten. Bij de jaarrekening vloeien eventuele voordelen dus automatisch naar de afvalreserve en/of de rioolvoorziening. Dit is dus ook budgettair neutraal en daarom worden zij tussentijds niet bijgesteld. De verschillen zijn veelal ook pas bekend bij de jaarrekening.
€ 29.000	Vrijval voorziening straatmeubilair	Dit bedrag wordt gereserveerd en doorgeboekt naar 2015. Dit bedrag is bij het dekkingsvoorstel 2015 ingezet.
€ 18.000	Gladheidsbestrijding, kosten	Pas bekend bij opstelling jaarrekening
€ 27.000	Onderhoud en electra Openbare Verlichting	Pas bekend bij opstelling jaarrekening
€ 46.000	Bruggen en tunnels.	Dit deel had in een eerder stadium ingeboekt kunnen worden.
€ 19.000	Vrijval voorziening geluidsarm asfalt	Na de laatste uitgaven is bij de jaarrekening pas duidelijk geworden dat het restantbedrag kan vrijvallen
€ 6.000	Overige verschillen	Pas bekend bij opstelling jaarrekening
€ 522.000		

10. Pagina 254 (product voorlichting). Er is sprake van een onderbesteding van € 137.000, wat is hiervan de oorzaak? Wij kunnen dit niet uit de verschillenanalyse opmaken.

Antwoord:

Het verschil van € 137.000 bestaat voor € 127.000 uit lagere urentoerekeningen en voor € 10.000 uit lagere uitgaven / kosten derden. De afwijkingen in urentoerekeningen worden bij de programmarekening verder niet specifiek toegelicht. De urentoerekeningen zijn gebaseerd op het organisatiebrede tijdschrijven. Een van de oorzaken is gelegen in het feit dat begrote uren op de "algemene post" voorlichting in werkelijkheid waar mogelijk worden toegerekend naar de specifieke (functionele) producten en/of projecten.

11. Ten aanzien van de begroting 2015-2018 en de jaarrekening 2014 is tijdens de commissievergadering een vraag gesteld over de berekening van de ratio weerstandsvermogen.

In deze memo wordt de gestelde vraag beantwoord.

Vraag

De vraag heeft betrekking op de ratio weerstandsvermogen. Die ratio is gedefinieerd als beschikbare weerstagscapaciteit gedeeld door benodigde weerstagscapaciteit (risico's).

Het bedrag van het beschikbare weerstagscapaciteit bestaat voornamelijk uit de reserve van de algemene dienst, grondbedrijf en zandwinning. Voor de gemeente Beuningen is dit al diverse jaren een negatief getal.

Hierdoor is de deelsom negatief en de ratio dus ook. Het vreemde is dat de negatief reserve in de loop der jaren minder negatief is geworden maar dat de ratio juist negatiever is geworden. Terwijl het benodigde weerstagscapaciteit (risico) vrijwel gelijk zijn gebleven.

	Reserve	Risico's	Ratio weerstandsvermogen
Begroting 2014	€ -25.400.000	€ 6.742.000	-2,76
Rekening 2013	€ -24.500.000	€ 5.973.000	-2,90
Begroting 2015	€ -22.583.000	€ 5.810.500	-3,46

Hierdoor geeft de ratio in principe een vertekend beeld en is vergelijking met andere jaren dan wel andere gemeenten lastig.

De vraag die gesteld is. Waarom wordt er geen andere berekening voor de ratio weerstandsvermogen gehanteerd? Er zijn twee andere berekening methodieken aangedragen, namelijk:

1. De reserves niet als "negatief" beschikbaar weerstagscapaciteit hanteren maar juist als "positief" benodigd weerstagscapaciteit.
De ratio in bovenstaand voorbeeld komt dan op

Begroting 2014	0,26
Rekening 2013	0,29
Begroting 2015	0,14
2. De reserves niet gebruiken in de berekening voor de ratio.

Begroting 2014	1,35
Rekening 2013	1,61
Begroting 2015	0,72

Antwoord

Op de eerste plaats hebben we gekeken naar andere gemeenten in Nederland. Daarbij specifiek gelet op die gemeenten die net als de gemeente Beuningen te kampen hebben met een negatieve reserve.

Die gemeenten berekenen geen ratio weerstandsvermogen. Zij trekken de volgende conclusies: *Dat er onvoldoende weerstandscapaciteit beschikbaar is om de negatieve reserve om te buigen en daardoor het weerstandsvermogen van de gemeente weer op een normaal peil te brengen.*

Of:

Op dit moment is er sprake van een negatief eigen vermogen (algemene reserve). Zolang deze reserve negatief blijft, is er geen weerstandscapaciteit beschikbaar voor het opvangen van mogelijke nadelen voortvloeiende uit de geformuleerde risico's.

Al die gemeenten passen geen andere berekeningsmethodiek toe.

Artikel 11 van het BBV geeft aan dat het weerstandsvermogen de relatie is tussen de weerstandscapaciteit en risico's. In de toelichting op artikel 11 van de BBV staat dat de gemeenten zelf een beleidslijn mogen formuleren over de in de organisatie noodzakelijk geachte weerstandscapaciteit. Er is geen algemene norm vastgesteld.

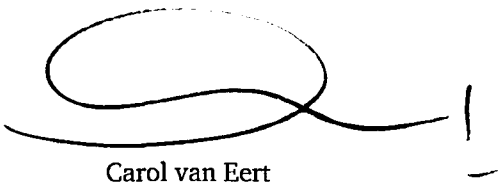
De BBV geeft ook aan indien de ratio kleiner wordt dan 0,6, bijvoorbeeld 0,4 betekent dit dat de beschikbare weerstandscapaciteit twee maal kleiner is dan benodigd. Vanuit het perspectief van risicomanagement betekent dit dat het ruim onvoldoende is. Een verdere onderverdeling is dan niet meer belangrijk.

De twee aangedragen berekeningsmethodieken laten een positieve (+) ratio zien. Het klopt dat je de ratio dan met andere jaren kunt vergelijken. Echter de ratio daalt ook net zoals bij de - ratio. Dit geeft ook een vertekend beeld. Daarnaast zijn er ook ratio's bij waarbij je zou vermoeden dat het weerstandsvermogen voldoende is. Terwijl dit natuurlijk niet het geval is. Vergelijking met andere gemeenten is bij deze methodieken niet mogelijk.

Vandaar dat we toch de huidige methodiek voor de berekening van het weerstandsvermogen willen aanhouden. De methode die in Nederland vrijwel bij alle gemeenten wordt gebruikt. Echter daarbij het advies van de BBV hanteren. Pas als de ratio weer groter is dan 0,6 deze weer inzichtelijk maken. Tot die tijd in woorden duidelijk omschrijven hoe het gesteld is met het weerstandsvermogen. Deze methodiek wordt ook verder uitgewerkt in de nieuwe nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

Dyanne Kocken
secretaris

Carol van Eert
burgemeester

BIJLAGE 1

Voordelig resultaat van € 3 miljoen bij de Krukse Wal

In de jaarrekening 2014 is de getroffen voorziening voor de Krukse Wal Zuid teruggedraaid. De investering voor de Krukse Wal was al afgedekt door “de nota Bovenwijks”. Gevolg een voordelig resultaat van ruim € 3 miljoen.

Wij hebben de nu optredende vrijval van € 3 miljoen vanuit 4 invalshoeken benaderd:

1. Waarom is deze vrijval ontstaan binnen onze financiële administratie
2. Wat is de visie van onze accountant E&Y op deze vrijval
3. Wat is de visie van de provincie Gelderland
4. Waarom hebben de bureaus Pas en Fakton deze vrijval niet opgemerkt tijdens hun onderzoek

1. Waarom is deze vrijval ontstaan binnen onze financiële administratie

Masterplan Ewijk

In februari 2007 werd het Masterplan Ewijk vastgesteld. Het Masterplan bestond uit tien deelplannen. Eén van de deelplannen was de Krukse Wal Zuid.

Het merendeel van de deelplannen kende een kosten- en een opbrengstenkant. Zo niet de Krukse Wal Zuid. Dit deelplan bestond alleen uit een kostenkant. De resultaten van elk deelplan bepaalde het uiteindelijke resultaat van het Masterplan Ewijk.

Toen het Masterplan Ewijk werd opgesteld was er nog geen nota Bovenwijks. In de deelplannen werd wel een fondsstorting Bovenwijks per m² uitgeefbaar opgenomen (oude methodiek). Onder het kopje Bovenwijks gaan we meer toelichting over de werking van Bovenwijks.

In de jaren daarna werd, door bijstelling woningbouwprogrammering en de crisis de grondexploitatie fors bijgesteld. Diverse deelplannen werden geschrapt (Toornsehof, Krukse Wal Noord, en Koningsgaard 1 tot en met 4).

Dit betekende dat er steeds minder dekking kwam voor diverse zaken, de specifieke kostenposten, zoals de Krukse Wal Zuid. In de jaarrekeningen werd dit ook signaleerd.

Voorzieningen

Vanaf 2010 zijn er voor de deelplannen van het Masterplan Ewijk voorzieningen getroffen. De plannen die niet meer doorgingen, inclusief alle in het verleden gedane investeringen Krukse Wal Zuid, werden samengevoegd (onder de noemer Ewijks oud; geen specifieke vermelding van Krukse Wal).

Voor de deelplannen die nog wel doorgingen werden aparte voorzieningen, op planniveau bij een negatieve resultaatprognose, getroffen (Keizershoeve 1 en 2 en de Lage Woerd).

De investering Krukse Wal Zuid is afgerond € 3,4 miljoen. Globale specificatie:

- Grondinbreng: € 2,9 miljoen
- Inrichtingskosten wal: € 200.000,-
- Interne uren en externe adviezen: € 200.000,-
- Rentekosten minus opbrengsten pacht en grondbank: € 100.000,-

De constatering van de dubbeltelling (getroffen voorziening enerzijds en doorbelasting via de nieuwe methodiek Bovenwijks) werd in 2015 bij het opmaken van de jaarrekening 2014 opgemerkt. Oorzaak was dat tot 2014 de investering Krukse Wal nog onderdeel uitmaakte van de plannen in Ewijk.

Tot 2014 was Bovenwijks nog een voorziening. In 2014 is bij het opmaken van de jaarrekening het complex Bovenwijks gevormd, dit was noodzakelijk omdat de voorziening Bovenwijks negatief werd. Hierbij is aan het licht gekomen dat de Krukse Wal Zuid was opgenomen en tegelijkertijd hiervoor een voorziening (Ewijk oud) was getroffen.

Bovenwijks voorzieningen

a. Oude methodiek

Tot 2008 was het bij de grondbedrijven in Nederland gebruikelijk om in de grondexploitaties te werken met een bijdrage Bovenwijks per m² uitgifbaar. Deze bijdrage is dan een kostenpost in de grondexploitatie.

Vervolgens wordt de bijdrage in een fonds gestort. Daaruit worden dan de Bovenwijkse investeringen betaald. Echter veelal ontbrak het aan een onderbouwing van de te realiseren investeringen. Beuningen kende deze methodiek ook. Bijdragen per m² uitgifbaar werden gestort in het fonds Bovenwijkse structuurschets. Met de komst van de Wro in 2008 veranderde deze methodiek.

b. Nieuwe omslagmethodiek

In de raadsvergadering van november 2008 werd de nota Bovenwijks 2008-2020 vastgesteld. Waarom een nota Bovenwijks? Nodig om de kans op succesvol kostenverhaal van Bovenwijkse zaken zo optimaal mogelijk te benutten.

Deze verbeterde verhaalsmogelijkheden kreeg de gemeente door de inwerkingtreding van de nieuwe Wro op 1 juli 2008.

Onderdeel van de nota is de matrix waarin de verdeelsystematiek is uitgewerkt. Kortweg komt de werking er op neer dat de Bovenwijkse investeringen omgeslagen worden naar de bestaande en nieuw te ontwikkelen woningbouwlocaties. De toerekening geschiedt op basis van drie criteria: profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit.

De Krukse Wal Zuid (geluidduinen) was in 2008 één van de 17 opgenomen Bovenwijkse projecten (investeringen zoals: zuidelijke structuurweg, fietspad ewijk-winsse en krukse wal). In 2011 is lijst teruggebracht naar negen projecten. Uiteindelijk zijn nog maar zes projecten over.

Door opname in de nota Bovenwijks werd de investering Krukse Wal Zuid afgedekt door bijdrage uit de deelplannen die voldeden aan de hiervoor genoemde criteria.

2. Wat is de visie van onze accountant E&Y op deze vrijval

EY Accountants is als extern accountant betrokken geweest bij de controle van de jaarrekening 2011. Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole controleert EY de grondexploitatie. De grondexploitatie is opgenomen in de balans van de gemeente onder de In Exploitatie Genomen Gronden (IEGG) en Niet In Exploitatie Genomen Gronden (NIEGG). Bij de controle van de grondexploitatie bestaat de controle van de grondexploitatie in de basis uit twee delen:

- 1) Het controleren van de reeds verantwoorde kosten en opbrengsten, die leiden tot de balanspost IEGG's en NIEGG's. De kosten bestaan uit de aankoopprijs van gronden alsmede diverse geactiveerde kosten waaronder bijvoorbeeld uren van de medewerkers grondbedrijf, kosten voor het bouwrijp maken van grond en rentekosten. Op deze kosten heeft EY in 2011 de controle uitgevoerd, waarbij ook de reeds gemaakte kosten voor de Krukse Wal zijn gecontroleerd.
- 2) Het beoordelen van de inschattingen die de gemeente maakt ten aanzien van toekomstig nog te maken kosten en toekomstig te ontvangen inkomsten. Omdat deze bedragen zijn gebaseerd op schattingen van de gemeente die betrekken hebben op de toekomst, kan de

accountant hierop geen controle uitvoeren, maar kan de accountant alleen een beoordeling uitvoeren. Omdat het toekomstige kosten en opbrengsten betreft, zijn deze kosten en opbrengsten nog niet zichtbaar in de balans van de gemeentelijke jaarrekening en derhalve ook niet te controleren. Bij het uitvoeren van deze beoordeling is de accountant afhankelijk van de door de gemeente gemaakte inschatting. Een van de onderdelen van de in de toekomst te maken kosten, is de bijdrage die in de kostenbegroting van de complexen is opgenomen voor in de toekomst te realiseren Bovenwijkse voorzieningen. De gemeente Beuningen heeft in deelpannen een bijdrage opgenomen zodat hiervan de kosten voor de aanleg van Bovenwijkse voorzieningen betaald kunnen worden.

Ten aanzien van de Bovenwijkse voorzieningen in de gemeente Beuningen is er in januari 2012 een aangepaste versie van de Nota Bovenwijks gekomen waarin is vastgelegd vanuit welke deelplannen er een bijdrage wordt opgenomen om de kosten voor de Bovenwijkse voorzieningen te financieren. Deze Nota Bovenwijks is door de ambtelijke organisatie opgesteld en goedgekeurd door de raad. Omdat het onderdeel van de Nota Bovenwijks dat betrekking heeft op het Masterplan Ewijk / Ewijkse Plas niet direct tot uiting komt in de balans heeft EY deze Nota Bovenwijks vooral op formele aspecten beoordeeld waarbij er slechts op hoofdlijnen een beoordeling heeft plaatsgevonden van de te verwachte kosten. Als onderdeel van de Nota Bovenwijks is een omvangrijk spreadsheetoverzicht opgenomen waarin op regel- en celniveau de verwachte kosten inzichtelijk zijn gemaakt. De bedragen die hierin zijn opgenomen zijn tot stand gekomen op basis van inschattingen door de gemeente. EY heeft hier geen detailcontrole op regelniveau/celniveau uitgevoerd, te meer ook omdat het gaat om inschattingen voor de toekomst die niet direct tot uiting komen in de jaarrekening 2011. Daarnaast is het de verantwoordelijkheid van de gemeente om een inschatting en berekening te maken voor de kosten van Bovenwijkse voorzieningen. Indien EY een detailcontrole op regelniveau/celniveau had uitgevoerd, dan had EY kunnen zien dat er een bijdrage voor de Bovenwijkse voorziening Krukse Wal was opgenomen. Hiermee had de constatering gedaan kunnen worden dat deze bijdrage te hoog zou zijn, omdat de kosten voor Krukse Wal reeds in de jaarrekening 2011 waren geactiveerd.

EY heeft tijdens de audit commissie vergadering van 26 mei 2015 aangegeven dat zij op een nader te bepalen moment een presentatie zal geven aan de leden van de commissie, om te laten zien op welke wijze de accountant zijn werkzaamheden uitvoert en hoe de systematiek van de Nota Bovenwijks gezien moet worden, zeker met het oog op de complexe boekhoudkundige verwerking hiervan.

Mede op basis van deze presentatie zullen wij een voorstel ontwikkelen voor een vereenvoudiging van de opzet van onze grondexploitaties zodat de kans op "dubbeltellingen" wordt vermindert.

3. Wat is de visie van de provincie Gelderland

Het financieel toezicht van de provincie is met name gericht op het voorkomen dat gemeenten in een artikel12-situatie terecht komen. Dit doet de provincie met name door het financieel beleid van de gemeenten zoals opgenomen in de begroting te beoordelen. In de Gemeentewet is dit ook zo geregeld. Op basis van de begrotingen en meerjarenbegrotingen wordt de toezichtsvorm bepaald. De provincie beoordeelt de jaarrekeningen van gemeenten marginaal. De provincie beoordeelt alleen of de structurele positieve en negatieve aspecten uit de jaarrekening verwerkt zijn in de nieuwe begroting.

4. Waarom hebben de bureaus Pas en Fakton deze vrijval niet opgemerkt tijdens hun onderzoek

Vooraf door de grote financiële impact van het Grondbedrijf op de gemeentelijke financiën was er de behoefte om een extern bureau een second opinion te geven op het Grondbedrijf. Ook vanuit het vier ogen principe.

Door de bureaus Pas (programmarekening 2011) en Fakton (jaarrekening 2012) zijn second opinions op het Grondbedrijf uitgevoerd.

Deze opdrachten betroffen geen volledige doorlichting van het Grondbedrijf.

- **Opdracht Pas:**
Meer gericht op juistheid van aannames (parameters, plankosten, grondprijzen) en presentatie aan gemeenteraad (volledigheid, inzichtelijkheid en juistheid). Inhoudelijke controle op risico's en woningbouwplanning. Enkele plannen werden specifiek en uitvoeriger bekeken (Den Elt, Waterdorp, Linten en structuurvisie Centrum Ewijk)
- **Opdracht Fakton:**
Methodiek van de grondexploitatieberekeningen en de bepaling van de te treffen voorzieningen en het weerstandsvermogen. Specifiek de knoppen van de grondexploitatieberekeningen (indexen, grondprijzen, woningbouw- en afzetprogramma's). Specifiek bekeken Waterdorp en Keizershoeve 3.

Beide bureaus hadden dus niet de opdracht zodanig naar het grondbedrijf te kijken dat de "dubbeltelling" in het onderzoek ontdekt had moeten worden.

Bijlage 2: onderbouwing prioriteiten

Jaar	Omschrijving	Programma	Restant- bedrag	Onderbouwing
2007	Landschapsbeleidsplan/LOP	Landschap, milieu en groen	€ 3.729	€ 3.729 is het restant van een oude prioriteit LOP welke nu wordt ingezet voor inhuur medewerker gemeente Wijchen. Inmiddels is hiervan in 2015 € 1.900 besteed. Eind van dit jaar volledig uitgegeven.
2007	Speelruimteplan	Landschap, milieu en groen	€ 37.528	Het speelbeleid is in ontwikkeling. De middelen worden ingezet voor de ontwikkeling van het beleid conform het collegevoorstel BW15.00114.
2009	Groenstructuurplan	Landschap, milieu en groen	€ 9.131	Het Groenbeleidsplan (2012) en de Groene Kaart (eind 2014) zijn vastgesteld. De middelen worden ingezet voor de uitwerking en uitvoering van de plannen. De opgaven staan hierin beschreven (BW12.01030).
2009	Uitkering opheffing RNO	Welzijn	€ 2.222	Het bedrag wordt ingezet als cofinanciering voor een provinciale subsidie voor het project 'ontsluiten historische locaties met QR-codes' als onderdeel van het Regiocontract 2012-2015. Het project moet in 2015 worden voltooid.
2010	Maatregelen waterplan	Verkeer en vervoer	€ 46.778	Dit betreft 3 onderdelen: -Waterplan Beschoeiing € 6.512,-: Dit jaar nog één reinigingsronde, daarna kan de post worden afgesloten. -Waterplan Stuw € 30.000,-: Dit werk is nog steeds in voorbereiding; het is nog niet geheel duidelijk waar de stuw moet komen te staan. Hiervoor zijn diverse overleggen geweest met het Waterschap. -Waterplan Fontein 10.265,-: Budget is bedoeld voor twee fonteinen, één is er geplaatst (Nettenknoper), voor een tweede is nog geen locatie bekend
2010	Aanbevelingen sportnota	Welzijn	€ 12.342	Bedrag kan vrijvallen bij zomernota 2015
2011	Project Het Nieuwe Werken	Algemene dekkingsmiddelen	€ 121.240	Deze middelen worden ingezet voor: 1. De verhuizing van de organisatie 2. Het kopen van nieuwe flex bureaus

GEMEENTE BEUNINGEN

Jaar	Omschrijving	Programma	Restant- bedrag	Onderbouwing
				<p>3. Diverse andere meubilair zaken die samenhangen met de verhuizing en invoeren flex werken.</p> <p>4. Kleine verbouwingen zoals dicht maken vide bij bestuur, koffie corner creëren en diverse andere zaken.</p> <p>5. Diverse zitjes creëren in het gebouw.</p> <p>6. Een onvoorzien pot</p> <p>Eind volgend jaar (2016) wordt van dit budget de balans opgemaakt en zouden eventuele resterende middelen kunnen vrijvallen.</p>
2012	Snelfietsroute, kruising Jonkerstraat	Verkeer en vervoer	€ 25.000	Dit werk heeft lang stil gelegen, omdat we in afwachting waren van de afspraken tussen gemeente Nijmegen en de grondeigenaren van Kinderdorp Neerbosch. Dat deel van de snelfietsroute sluit namelijk direct aan op deze te reconstrueren kruising. Inmiddels zijn we gestart met de voorbereiding en vindt dus ook integrale afstemming plaats met gemeente Nijmegen. Na verwachting zijn zij nu in een afrondende fase met de grondeigenaren Kinderdorp. Geprobeerd wordt om het werk te bundelen, zodat de snelfietsroute ten westen van de kruising ook aangepakt kan worden.
2012	Blauwe zone aanpassingen	Verkeer en vervoer	€ 2.376	Valt vrij bij 1e begrotingswijziging 2015 (Bezuinigingsronde 2015)
2012	GEO, transitie BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie)	Ruimtelijke ordening	€ 86.730	Het restant bedrag wordt nog gebruikt voor enerzijds het afronden van de opbouw van de BGT en anderzijds de koppeling van de BGT applicatie naar de interne organisatie. Denk hierbij aan de koppeling richting BOR (Beheer Openbare Ruimte) systeem en BAG applicatie en de rest van de organisatie. Dit officiële berichtenverkeer is pas beschikbaar in 2016.
2012	Project E-Government	Algemene dekkingsmiddelen	€ 183.955	Deze middelen worden ingezet voor: 1. Aanschaf nieuwe modulen Corsa

GEMEENTE BEUNINGEN

Jaar	Omschrijving	Programma	Restant- bedrag	Onderbouwing
				2. Doorontwikkeling website van Beuningen 3. Gevolgen invoering nieuwe Inwoner Meldingen Systeem (o.a. aanschaf iPhones voor de buitendienst) Eind volgend jaar (2016) wordt van dit budget de balans opgemaakt en zouden eventuele resterende middelen kunnen vrijvallen.
2012	Duurzaam Beuningen 2009-2013	Landschap, milieu en groen	€ 70.362	Bijdrage aan Bomenproject (afdeling OR): € 20.000,- Ondersteuning Duurzaam Inkopen / Aanbestedingen: € 11.000,- Implementatie Duurzame Prestatieafspraken met Woningcorporatie: € 10.000,- Energiescans Woningen - Buurten over Energie: € 3.000,- Ondersteuning duurzame burger initiatieven: 15.000,- Overige is restbudget van gerealiseerde projecten.
2012	Transitie decentrale jeugdzorg	Maatschappelijke ondersteuning	} € 51.146	Door het Rijk zijn implementatie gelden beschikbaar gesteld om de transitie van de Jeugdzorg en de AWBZ/WMO goed te laten verlopen. Deze middelen die ook in 2013 en 2014 ontvangen zijn, worden voor deze implementatie ingezet. Het gaat daarbij om eenmalige kosten. De afgelopen tijd zijn hieruit onder andere betaald de kosten van de kwartiermaker Sociaal Team, de aanschaf van een (regionaal) ICT-systeem, de eenmalige aansluitkosten bij aanbieders (Jeugd en Zorg) en Justitie (Jeugd), de kosten van communicatie (o.a. zorgpagina en bewonersavonden) e.d. Deze prioriteit zal eind dit jaar/ begin volgend jaar volledig ingezet zijn.
2012	Transitie AWBZ / Wmo	Maatschappelijke ondersteuning		
2013	Haltetoegankelijkheid fase II	Verkeer en vervoer	€ 44.697	Dit project is vrijwel geheel gerealiseerd. Echter het restantbedrag is nog benodigd voor de uitvoering van: <ul style="list-style-type: none"> • de bushaltes 'Deijnsestraat' in Winssen (2017) • de noordelijke halte 'gemeentehuis' (2016/2017)

GEMEENTE BEUNINGEN

Jaar	Omschrijving	Programma	Restant- bedrag	Onderbouwing
				<ul style="list-style-type: none"> • stallingsvoorzieningen en aanpassingen bij haltes 'kerk' in Beuningen (2016/2017) Het bedrag wordt toegekend aan de (gehonoreerde subsidie) projecten waar de uitvoering plaatsvindt. Dit zijn 'Snelfietsroute Nijmegen – Beuningen, trajectdeel Van Heemstraweg /Asdonck) en Reconstructie Van Heemstraweg Winssen.
2014	Ontmoetingsplek Kloosterhof Weurt; verbreding wegen	Verkeer en vervoer	€ 94.000	Het budget van € 94.000,- is gereserveerd voor het realiseren van een kiss&ride plek bij de Kloosterhof. De openbare ruimte wordt in het voorjaar van 2016 gerealiseerd. Vooralsnog wordt er van uit gegaan dat de openbare ruimte binnen de stichtingskosten gerealiseerd kan worden en er dus geen aanspraak hoeft te worden gemaakt op het krediet van € 94.000,-. Het voorstel is om deze vrijval pas in te boeken na de (financiële) afronding van het project.
2014	Snelfietsroute Beuningen-Noord Van Heemstraweg	Verkeer en vervoer	€ 80.000	Dit project is in voorbereiding en inmiddels is ook een subsidiebijdrage van € 320.000 toegekend. De uitvoering wordt integraal voorbereid met de planvorming van ontwikkeling Asdonck. Voor het veiligstellen van de subsidie moet de uitvoering uiterlijk begin 2017 klaar zijn.
2014	Duurzaam Beuningen 2014 – 2017	Landschap, milieu en groen	€ 16.459	Reservering t.b.v. Energievisie Beuningen: € 15.000,- (aangevuld met Duurzaam Beuningen 2015: totaal € 27.000 uit Duurzaam Beuningen 2013 – 2017)
2014	Landschapsregeling Provincie 2014 - 2017	Landschap, milieu en groen	€ 10.000	De middelen worden ingezet voor de cofinanciering van de provinciale landschapsregeling 2014-2017 conform collegevoorstel BW14.00818. Het programma landschap bestaat uit diverse kleinschalige landschapsactiviteiten waarin de inwoners centraal staan. Betreft een overheveling van een restant van het budget uitvoering LOP 2014 naar 2015.

BIJLAGE 3

MEMO

Van : Ben Berendsen
 Aan : college van B&W
 Datum : 21 mei 2015
 Onderwerp : Beuningse Plas Zandwinning extra kosten

Registratienummer : UI15.04901

Zandwinning Beuningse Plas

Extra kosten 2015 ten opzichte van eerdere ramingen

In het najaar van 2014 bleek dat de provincie Gelderland, bevoegd gezag voor het verlenen van de ontgrondingsvergunning, geen goedkeuring wilde verlenen aan het gewijzigde ontwerp van de zandwinplas omdat dit ten koste zou gaan van onderwaternatuur. De landschapsarchitect heeft vervolgens een aangepast ontwerp van de terreininrichting gemaakt welke wel de goedkeuring van de provincie kreeg en tevens door waterschap Rivierenland en de bewonersklankbordgroep werd geaccepteerd. Dit ontwerp is de basis voor de aanvraag van de ontgrondingsvergunning.

Met VTW 29 (VTW=wijziging) wordt het nieuwe ontwerp van de terreininrichting het nieuwe contractuele uitgangspunt voor de realisatie van de Zandwinplas Beuningen. Dit nieuwe ontwerp was aanleiding de grondbalans in combinatie met de andere openstaande wijzigingen op een rij te zetten. Wij zijn geconfronteerd met extra kosten ten opzicht van eerdere ramingen.

Per wijziging wordt het bedrag vermeld en de reden van de wijziging.

VTW	BESCHRIJVING	BEDRAG	TOELICHTING
7	Accijns dieselolie	252.000,00	als gevolg van wetswijziging
13	GBT Westwal verontreinigingen	70.000,00	Onderzoekskosten en meer verontreinigingen dan eerder gedacht.
19	Stagnatiekosten	92.000,00	Als gevolg van niet tijdig verkrijgen van de OGV (Ontgrondingsvergunning)
21	Vervallen brug Lagune	-43.340,00	teruggave budget brug verrekend met wijziging tekening
22	Verkeerskundige aanpassingen	35.640,00	aanvullende eisen
23	Fietspad zuidoostzijde	120.000,00	verborgen verontreiniging inclusief civieltechnische aanpassingen
24	Verontreiniging oostzijde	7.240,00	overschrijdingen
28	DDE verontreinigingen	85.000,00	sanering t.p.v. oude boomgaarden
	onvoorzien	81.460,00	mogelijke verborgen verontreinigingen
	totaal	700.000,00	

Deze kosten ad. € 700.000 komen bovenop de kosten die verwerkt zijn in 2014.

Toelichting per wijziging

VTW 7 Accijns dieselolie

Per 1 januari 2013 is het verlaagde accijnstarief op rode diesel afgeschaft. Dit is in 2012 door de regering besloten, dus na de aanbesteding van de Zandwinplas Beuningen. Opdrachtnemer heeft daarom, gezien bepalingen in het bestek, recht op vergoeding van de extra te maken kosten.

VTW 13 GBT in geluidwal west verontreinigingen

De VTW 3 betreft het uitvoeren van saneringen op 10 locaties binnen het projectgebied. Door het uitblijven van de ontgrondings-vergunning is gezocht naar mogelijkheden om toch met de werkzaamheden aan de geluidwal door te kunnen gaan. De grond die vrijkwam bij saneringen is verwerkt in de geluidwal door er een Grootschalige Bodem Toepassing (GBT) van te maken.

De eerder geconstateerde verontreinigingen bleken een veel groter omvang te hebben dan van te voren geschat.

VTW 19 Stagnatiekosten

Eind augustus 2013 is door partijen vastgesteld dat de werkzaamheden niet meer konden worden voortgezet vanwege het ontbreken van een ontgrondingsvergunning. Door het onderbreken van de werkzaamheden en de onduidelijkheid over het moment van kunnen hervatten van de werkzaamheden, zijn materieel en mensen stil komen te staan. Om mensen en materieel zoveel mogelijk nuttig in te zetten, zijn vervangende werkzaamheden gezocht en gevonden. Dit heeft onder andere geleid tot aanpassingen van het ontwerp, welke met andere wijzigingen zijn vastgelegd. VTW 19 betreft de resterende kosten die zijn ontstaan door de stilstand van mensen en materieel voor de duur dat er geen vervangende werkzaamheden beschikbaar waren of konden worden benut. Dit is in overeenstemming met bepalingen uit het contract.

VTW 21 Vervallen brug Lagune

Loop- en fietsroutes liggen zo dicht bij elkaar dat nut en noodzaak ontbreken. Daarom is de brug uit het ontwerp verwijderd. VTW 21 betreft de vastlegging van het verwijderen van de brug uit het ontwerp en het vervolgens ook niet realiseren ervan en de financiële consequentie daarbij, in de vorm van een kostenbesparing voor het project.

VTW 22 Verkeerskundige aanpassingen

Na een interne toets van gemeente Beuningen op het door Boskalis tot uitgewerkte ontwerp na Wijziging 1, hebben de brandweer en afdeling verkeer van gemeente Beuningen enkele wijzigingen voorgesteld die de opdrachtgever heeft overgenomen. De wijziging betreft het doorvoeren van de voorgestelde wijzigingen in het ontwerp. Met deze wijziging voldoet het ontwerp aan de huidige inzichten van de brandweer en afdeling verkeer.

VTW 23 Fietspad zuidoostzijde

Langs de A-watgang aan de zuidoost kant van het gebied loopt een pad dat verhard is met puin. Uit milieu hygiënisch onderzoek is gebleken dat dit puin sterk verontreinigd is met PAK's.

Met deze wijziging neemt Boskalis voor een vaste prijs de verantwoordelijkheid over voor de gevolgen van deze PAK-verontreiniging op het project. Waar mogelijk blijft de puinverharding gehandhaafd als onderdeel van een onderhoudspad voor het waterschap. Daar waar dit niet mogelijk is zorgt Boskalis voor afvoer van de verontreiniging naar een erkende verwerker.

Met deze wijziging zijn de gevolgen van de PAK-verontreiniging voor gemeente Beuningen afgebakend. Voor Boskalis zit er een kans in dat een deel nuttig kan worden toegepast en daarom niet hoeft te worden verwijderd. Een risico voor Boskalis zit in de hoeveelheid van het verontreinigde materiaal en het alsnog aantreffen van asbest.

De wijziging betreft de PAK-verontreiniging in het puin. De ondergrond is nog niet onderzocht. Dit kan tot extra kosten leiden.

VTW 24 Aanvullende saneringen oostzijde projectgebied

Tijdens het uitvoeren van de saneringen, die met Wijzigingen 3 en 14 aan de scope van het contract zijn toegevoegd, bleken aard en omvang van de bekende saneringsspots af te wijken en werden nog enkele verontreinigingen aangetroffen in het gebied aan de oostzijde van de te realiseren plas.

VTW 28 DDE verontreinigingen

Gemeente Beuningen ontdekte dat enkele percelen ter plaatse van oude boomgaarden nader onderzocht moesten worden op de aanwezigheid van OCB's (bestrijdingsmiddelen). Uit dit onderzoek bleek dat er inderdaad sprake was van een (lichte) bodemverontreiniging. Boskalis stelde voor om deze grond ook in een GBT binnen het project toe te passen.

In wijziging 28 zijn de consequenties, voorwaarden en uitgangspunten vastgelegd voor het 'saneren' van de door gemeente Beuningen geconstateerde OCB-verontreiniging.

Door licht verontreinigde grond uit het gebied naar de eigen geluidwal te brengen in plaats van naar de "Geluidswal Knooppunt A50/A73" hoeft opdrachtgever geen acceptatiekosten te betalen, tevens worden hiermee grondtransporten vanaf het gebied naar de A50/A73 voorkomen.

Kosten verwerkt in 2014

In de brief van 18 april 2014 aan de Raad (UI14.02084) wordt gesproken over de kosten van de saneringen. Hierbij treft u in het overzicht de werkelijk gemaakte kosten voor saneringen. De kosten voor de Gasunie zijn de meerkosten als gevolg van het strikt toepassen van de regelgeving.

VTW	BESCHRIJVING	BEDRAG	TOELICHTING
3	Bodemverontreinigingen	222.316,00	Op basis van onderzoek
9	Onderzoek en sloop op perceel 750	9.950,00	Onderzoek
14	Asbestverontreinigingen	193.677,00	Illegaal gestort
20	Gasunie	29.960,00	Aanvullende eisen
24	Verontreinigingen terrein oostzijde	74.760,00	Op basis van onderzoek
	Totaal	530.663,00	